

پویایی موسیقلمو!

حدود نیم قرن از ورود و حضور انیمیشن در ایران می‌گذرد. از همان سال‌های اولیه برای این گونه‌ی جدید هنری که از آخرین نوادگان هنر مدرن محسوب می‌شود، معادله‌های متعددی طرح و پیشنهاد یا معمول و مرسوم شده است. جالب این‌که درباره‌ی رادیو، تلفن، تلویزیون و سینما و امثال آن، سال‌ها با همان الفاظ و اسامی بیگانه سخن گفتیم و هنوز هم عموماً همان نام‌ها را می‌گوییم و می‌نویسیم، اما این نوزاد جدیدالورود از همان ابتدا اسم‌های گوناگونی یافته است که از آن جمله‌اند؛ مضحک قلمی، موسیقلمو، نقاشی متحرک، کارتون، متحرک‌سازی، جان‌بخشی و این اواخر هم پویانمایی که واژه‌ی منتخب فرهنگستان زبان فارسی است.

وقتی این هنر که در گذشته‌های ما، مثل بسیاری از ملت‌های دیگر، خیلی هم بی‌سابقه نیست، با شکل و شمایی جدی به میدان آمد، کمتر کسی فکر می‌کرد که با این سرعت به شاخه‌ها و شعبه‌های متنوع تقسیم شود و تا این حد مخاطب عام و خاص بیاید و مهم‌تر از آن، به شیوه‌ای بسیار مناسب برای انواع آموزش تبدیل گردد. در عین حال، فرصت‌های شغلی فراوانی را هم به وجود بیآورد و بخشی از بازار مصرف کالاهای فرهنگی ایران و جهان را در اختیار بگیرد. پویانمایی امروز، شاخه‌ای از هنر، بخشی از صنعت، نحوه‌ای از گذران اوقات فراغت، فرصتی برای ایجاد شغل و شیوه‌ای نوین در آموزش‌های تأثیرگذار فرهنگی در همه‌ی حوزه‌هاست.

طبیعی است که آموزش و پرورش ما هم نیازمند استفاده از این هنر جدید است و باید آن را جدی‌تر بگیرد. پرورش، آموزش و توسعه‌ی نیروهای انسانی کارآمد در این عرصه، به عزم جزم و درک و درایت بالای مسئولان فرهنگی - هنری ما برمی‌گردد تا از آن به‌عنوان یک کالای فرهنگی درآمدزا و تأثیرگذار در عرصه‌های داخلی و خارجی بهره بگیرند. ایران در میان کشورهای منطقه، اگرچه از سرامدان و پیش‌کسوتان انیمیشن یا پویانمایی است و بخشی از تولیداتش در کشورهای دیگر هم بیننده و خواهان دارد، اما هنوز تا رسیدن به مرحله‌ی درآمدزایی هنگفت مالی و تأثیرگذاری مشخص منطقه‌ای و فرهنگ‌سازی جهانی فاصله‌ی بسیار دارد. در دهه‌ی اخیر، «سازمان صدا و سیما» در زمینه‌ی تولید این شاخه از هنر، سرمایه‌گذاری قابل توجهی کرده و تولیدات خوبی هم داشته است، اما زمینه‌های اصلی آموزش آن باید در مدرسه‌ها و هنرستان‌های هنری ما شکل بگیرد. این کار، کلاس‌های مرده‌ی هنر در مدارس را شور و حیاتی دیگر خواهد بخشید و تعالی هنرهای تجسمی ما را هم باعث خواهد شد.

انیمیشن، هنری چندوجهی است که کار جدی در آن، تأثیرهای راهبردی دارد. می‌تواند نگاه‌های نامناسب داخلی و خارجی را درباره‌ی ایران و انقلاب اصلاح کند و به تکمیل و تقویت نگاه‌های صحیح درونی و بیرونی بپردازد. این هنر می‌تواند با کمترین هزینه، بیشترین بازدهی را در حوزه‌های سیاست خارجی داشته باشد و فرهنگ ملی و مذهبی ما را به جهان و جهانیان منتقل کند.

آن‌چه در این شماره‌ی مجله به آن پرداختیم، مجملی است در حد توان و بضاعتمان، به مثابه جرقه‌ای در خرمن ذهن همکاران و دست‌اندرکاران علاقه‌مند آموزش و پرورش که امیدواریم در شماره‌های دیگری تکمیل و به شعله‌ای شکوهمند، گرم‌آزا و روشنی‌بخش تبدیل شود.

جواد محقق